

İletişim:
0212 501 3171 - 0505 121 2554

Web Sitesi:
www.mutluaile.org

Adres:
Merkez Mah. Silahtarağa Cad.
Eyüpsultan / İstanbul

SANALİTE: Dijial Yaşam Rehberi

MUTLU AİLE MUTLU ÇOCUK DERNEĞİ SANALİTE: DİJİTAL YAŞAM REHBERİ PROJE POLİTİKA ÖNERİ RAPORU

2024-3-TR01-KA154-YOU-000282634 numaralı SANALİTE: DİJİTAL YAŞAM REHBERİ projesi uygulayıcı kurumu Mutlu Aile Mutlu Çocuk Derneği olup Erasmus+ KA154-YOU programı kapsamında Türkiye Ulusal Ajansı tarafından desteklenmektedir.

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	04
AMAÇ VE HEDEFLER	06
HEDEF KİTLE VE KATILIMCI SEÇİM KRİTERLERİ	08
EĞİTİM PROGRAMI	09
METODOLOJİ VE EĞİTİM YAKLAŞIMLARI	26
BEKLENEN ÇIKTILAR VE ETKİLER	27
YAYGINLAŞTIRMA VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	28
POLİTİKA BAŞLIKLARI	29
SONUÇ	38

YÖNETİCİ ÖZETİ

SANALİTE: Dijital Yaşam Rehberliği Projesi,

Gençlerin dijital dünyada güvenli, etik ve bilinçli davranış geliştirmelerini amaçlayan kapsamlı bir eğitim programıdır. Proje kapsamındaki 5 günlük kamp boyunca katılımcılara siber güvenlik, kişisel veri koruma, dijital psikolojik dayanıklılık, dijital hikâye üretimi, empati/çatışma çözme, dijital zorbalıkla mücadele, etik sosyal medya kullanımı, proje üretme ve aktif yurttaşlık başlıklarında uzman eğitmenler eşliğinde atölye ve uygulamalı eğitimler sunulmuştur.

SANALİTE Projesi bu gereklilikten hareketle, eğitim odaklı bir eğitim kampı tasarlamış; uygulamalı atölyeler, vaka çalışmaları, fikir atölyeleri ve karar alıcılarla etkileşim oturumlarıyla gençlere hem bilgi hem de pratik deneyim kazandırmayı amaçlamıştır.

Proje; bireysel farkındalık, kurumsal kapasite, yerel iş birlikleri ve Avrupa düzeyinde paylaşılabılır çıktılar üretmeyi hedeflemiştir. Bu rapor, uygulanan eğitim modüllerini, alınan geri bildirimleri, oluşturulan çıktıları, yaygınlaştırma planını ve sürdürülebilirlik önerilerini ayrıntılı şekilde sunmaktadır.

AMAÇ VE HEDEFLER

Genel Amaç

Gençlerin dijital dünyada güvenli, etik ve bilinçli davranış geliştirmeleri; çevrimiçi risklere karşı dirençli ve toplum yararına üretken bireyler haline gelmelerini sağlamak.

Özel Hedefler

- Dijital okuryazarlık ve veri güvenliği bilgi düzeyini artırmak.
- Dijital zorbalık ve istismar karşısında farkındalık ve başa çıkma stratejileri kazandırmak.
- Etik sosyal medya kullanımı ve dijital iletişim becerilerini geliştirmek.
- Katılımcı gençlerin proje üretme yetkinliklerini güçlendirmek.
- Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde sürdürülebilir farkındalık ağları oluşturmak.

- Dezavantajlı bölgelerdeki gençlerin dijital fırsatlara erişimini artırmak.
- Dijital platformlarda uzun vadeli güvenli kullanım ve etik davranışların yaygınlaştırılması.
- Toplumsal sorunlara odaklanarak dijital iletişimin kalitesini artırmak.
- Güçlü sosyal bağlar kurarak toplumsal farkındalık ve bilinç oluşturmak.
- Gençlerin hem yerel hem de global dijital topluluklarda aktif, sorumlu bireyler olmasını teşvik etmek.

HEDEF KİTLE VE KATILIMCI SEÇİM KRİTERLERİ

Projeye 18–30 yaş arası 110 genç katılım göstermiştir. Başvuru yapanlar arasında sosyal medya ve dijital platformları aktif kullanan; dijital zorbalık/istismar deneyimi bulunan veya bu konulara ilgi duyan katılımcılar seçilmiştir. Seçim sürecinde başvuru formu ile katılım motivasyonu ve STK - gençlik gruplarındaki aktiflik dikkate alınmıştır. Bölgesel çeşitlilik sağlanmış, ülkemizin tüm bölgelerinden katılım sağlanmış, dezavantajlı bölgelerden katılımcılara öncelik verilmiştir. Cinsiyet dengesi korunmuş, katılımcılar arasında dijital araçlara ilgili, öğrenmeye açık ve toplumsal farkındalığı yüksek gençler projeye dahil edilmiştir.

EĞİTİM PROGRAMI RESMİ AÇILIŞ VE TANIŞMA

Proje, Mutlu Aile Mutlu Çocuk Derneği Başkanı Hatice Balin'in açılış konuşmasıyla başlamıştır. Ardından Proje Koordinatörü Büşra Argüç Kadiroğlu, proje hedeflerini, katılımcı kurallarını, güvenlik protokollerini ve katılımcı beklentilerini paylaşarak programın işleyişine dair kapsamlı bir bilgilendirme yapmıştır.

Derneğin Genel Sekreteri Maşide Esra Çavuş ve Genel Sekreter Yardımcısı Kübra Güneysu, kurumun projeleri ve sunduğu hizmetler hakkında detaylı bir tanıtım sunumu gerçekleştirmiştir. Katılımcılar, kurum tanıtımının ardından serbest sohbet imkânı ile görevlilere bireysel sorularını yöneltmiş, projeler hakkında derinlemesine bilgi edinmiş ve kişisel meraklarını paylaşma fırsatı bulmuştur. Açılış ve tanışma süreci, katılımcıların kaynaşmasını desteklemek amacıyla etkileşimli yöntemlerle zenginleştirilmiş; grup dinamiği ve güvenin pekişmesine odaklanılmıştır. Bu aşamada, katılımcılar arasında doğal iletişim kurulmuş ve sosyal becerilerin geliştirilmesi teşvik edilmiştir.

SİBER GÜVENLİK VE DİJİTAL FARKINDALIK EĞİTİMİ

Doç. Dr. Tamer Bayrak

Kampın ilk eğitim oturumunda dijital dünyanın temel güvenlik unsurları ele alınmıştır. Doç. Dr. Tamer Bayrak, katılımcılara “dijital okuryazarlık” kavramının bireysel ve toplumsal düzeydeki önemini vurgulamış; siber güvenlik bilincinin yalnızca teknik bir mesele değil, aynı zamanda bir yaşam becerisi olduğunu belirtmiştir. Eğitim boyunca kişisel veri güvenliği, şifreleme, iki aşamalı doğrulama, sahte bağlantı tespiti ve sosyal mühendislik gibi konular uygulamalı biçimde incelenmiştir. Katılımcılar kişisel cihazlarda ve sosyal medya hesaplarında alınabilecek temel güvenlik önlemlerini deneyimlemiştir. Bayrak ayrıca yapay zekâ destekli sistemlerin avantajları kadar getirdiği etik ve mahremiyet risklerine de değinmiş; “teknoloji bilinçle kullanıldığında bir araç, bilinçsiz kullanıldığında ise bir tehdit hâline gelir” vurgusuyla eğitimi sonlandırmıştır. Kazanımlar: Katılımcılar, kişisel verilerini koruma yöntemlerini, güvenli şifre oluşturma prensiplerini ve dijital ortamda bilinçli paylaşım yapma becerilerini edinmiştir.

İLETİŞİM, EMPATİ VE ÇATIŞMA ÇÖZME EĞİTİMİ

Doç. Dr. Muhammet Übeydullah Öztapak

Bu oturumda dijital ortamlarda iletişimin niteliği, empati kurma yolları ve çatışma çözme becerileri ele alınmıştır. Doç. Dr. Muhammet Übeydullah Öztapak, sosyal medya etkileşimlerinin sıklıkla yüz yüze iletişimdeki bağlamsal ipuçlarından yoksun olduğunu, bu nedenle yanlış anlaşılma riskinin yüksek olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar, empatik dinleme, “ben dili” kullanımı ve dijital ortamlarda sağlıklı geri bildirim verme tekniklerini uygulamalı biçimde deneyimlemiştir. Grup çalışmalarıyla olası dijital iletişim kazaları canlandırılmış, katılımcılar “dijital tartışma yerine dijital diyalog” ilkesini tartışmıştır. Oturumun sonunda çevrimiçi iletişimde etik sorumluluk, sabır ve karşı tarafın niyetini anlama becerilerinin önemi vurgulanmıştır. Kazanımlar: Katılımcılar dijital ortamlarda empatiyi koruma, yapıcı iletişim kurma ve çevrimiçi çatışmaları çözüm odaklı biçimde yönetme becerisi kazanmıştır.

DİJİTAL HİKÂYE ANLATIMI ATÖLYESİ

Doç. Dr. Tamer Bayrak

Üçüncü eğitim oturumunda dijital mecralarda etkili içerik üretimi, hikâye anlatıcılığı ve algoritma temelli görünürlük konuları ele alınmıştır. Doç. Dr. Bayrak, dijital hikâyeyi “duygu ve mesajın görselle birleştiği dijital anlatım biçimi” olarak tanımlamış ve katılımcılara içerik üretiminde dikkat edilmesi gereken teknik ve etik ilkeleri aktarmıştır.

Katılımcılar “hikâyenin amacı, hedef kitle analizi, duygusal çengel oluşturma, ritim ve ses seçimi” konularında uygulamalı çalışmalar yapmıştır. Elde ettikleri çıktılar, grup çalışması hâlinde “Dijital Etki Hikâyemiz” başlıklı mini projelere dönüştürülmüştür.

Eğitimin sonunda etik boyuta vurgu yapılmış; özellikle izinsiz görüntü paylaşımı, manipülatif başlık kullanımı ve yanlış bilgilendirme konularında sorumlu içerik üretimi ilkeleri tartışılmıştır.

Kazanımlar: Katılımcılar dijital içerik üretiminde duygu, görsel düzen ve etik unsurları birlikte ele alma becerisi geliştirmiştir.

DİJİTAL ZORBALIKLA MÜCADELE EĞİTİMİ

Uzm. Klinik Psikolog Süreyya Kitapçıoğlu

Kitapçıoğlu, dijital çağda artan davranışsal bağımlılık ve dijital zorbalığa dikkat çekmiştir. Eğitimin başında bağımlılık tarihinden hareketle kumarın dijital ortamlara taşındığı ve özellikle oyun içi satın alımların bağımlılık riskini artırdığı vurgulanmıştır.

Eğitimin ikinci bölümünde zorbalık kavramı detaylı biçimde ele alınmıştır. Zorbalık, kasıtlı ve tekrarlayıcı davranışlarla karşı tarafa değersizlik hissettirme olarak tanımlanmış, ekran bağımlılığı ve “ekran otizmi”nin empatiyi zayıflattığı ifade edilmiştir.

Yoğun ekran kullanımı, kısa süreli ilişkiler, duygusal mesafe ve ani iletişim kopukluklarını beraberinde getirirken, bireyleri hem bağımlılığa hem de zorbalık yapan gruplara dönüştürebildiğini belirtmiştir.

Kitapçıoğlu, bu tabloya karşılık dijital okuryazarlığın seferberlik hâlinde artırılması gerektiğini, çocuk merkezli ailelerde ebeveynlerin özellikle örnek davranış sergilemesinin önemini vurgulamıştır.

Kazanımlar: Katılımcılar, dijital zorbalığın psikolojik etkilerini, davranışsal bağımlılıkla ilişkisini ve ebeveyn-çocuk etkileşiminde dijital farkındalık geliştirme yollarını öğrenmiştir.

ETİK SOSYAL MEDYA KULLANIMI

Arş. Gör. Ali Kıvrak

Arş. Gör. Ali Kıvrak, dijital çağın en yaygın iletişim mecrası olan sosyal medyanın etik boyutunu ele almıştır. Eğitimin başlangıcında sosyal medya, “alıcı ve gönderici arasında aracılık eden dijital iletişim platformları” olarak tanımlanmış; bu alanın anonimlik nedeniyle etik sınırların sıklıkla ihlal edildiği bir mecra hâline geldiği belirtilmiştir. Kıvrak’a göre, sosyal medyada kullanıcıların “görünmez oldukları” algısı, siber zorbalık, hakaret, iftira ve taciz gibi eylemleri çekici kılmaktadır. Dijital platformlarda ahlaki bozulmanın en önemli nedenlerinden biri anonim kimlikler ve yetersiz hukuki yaptırımlardır. Katılımcılara, ahlaki problemler arasında özel hayatın gizliliğinin ihlali, küfür, nefret söylemi, yalan haber yayma, dijital taciz ve ısrarlı takip örnekleri sunulmuştur.

Eğitimde, sosyal öğrenme teorisi çerçevesinde sözel şiddetin en tehlikeli risk olduğu vurgulanmış; bu tür söylemlerin zamanla fiziksel şiddeti meşrulaştırdığı ifade edilmiştir. Kıvrak ayrıca, sosyal medya platformlarının algoritmik sistemlerini analiz ederek, bu sistemlerin “yankı odaları” ve “filtre balonları” yoluyla bireyleri yalnızca kendi düşüncelerini destekleyen içeriklerle karşılaştırdığını açıklamıştır. Bu durumun kutuplaşmayı derinleştirdiği, farklı fikirlere tahammülü azalttığı ve “söylem bağımlılığına” neden olduğu vurgulanmıştır. Eğitimin sonunda “Sosyal Medya Adabı” ilkeleri paylaşılmıştır.

Kazanımlar: Katılımcılar, sosyal medyada etik iletişim kurma, algoritmik manipülasyonları fark etme ve dijital adabı uygulama becerisi kazanmıştır.

ERASMUS+ FIRSATLARI VE PROJE ÜRETME ATÖLYESİ

Dr. Öğr. Gör. Büşra Ayaz

Ayaz, Erasmus+ programı çerçevesinde proje üretimi ve fikir geliştirme sürecine yönelik uygulamalı bir atölye yürütmüştür. Atölye, proje mantığını kavratmaya yönelik kısa bir bilgilendirme ile başlamış; ardından katılımcılar K154 proje formatına uygun fikir üretme sürecine yönlendirilmiştir.

Katılımcılar seçtiği dört tematik başlıktan (iklim değişikliği, dahil etme, dijitalleşme, demokratik hayata aktif katılım) birinde proje fikirlerini oluşturmuştur.

Gruplar, seçtikleri temalar doğrultusunda AB Gençlik Stratejileri Hedefleriyle uyumlu proje fikirleri geliştirmiştir. Bu aşamada, her grup problem analizi, hedef belirleme, faaliyet planı ve beklenen etki adımlarını tamamlayarak projelerini şekillendirmiştir. Her grubun sözcüsü geliştirdikleri projeyi detaylı biçimde sunarak fikirlerini paylaşmıştır.

Ayaz, katılımcılara Erasmus+ fırsatlarının yalnızca eğitim değil, aynı zamanda toplumsal değişim ve aktif yurttaşlık için bir araç olduğunu vurgulamıştır.

Kazanımlar: Katılımcılar proje döngüsü mantığını, AB gençlik stratejilerini ve uluslararası proje hazırlama süreçlerini öğrenmiştir.

DİJİTAL GÜVENLİK VE KİŞİSEL SINIRLAR EĞİTİMİ

Uzm. Klinik Psikolog Esra Nur Gencal

Bu oturumda dijital dünyanın psikolojik etkileri ele alınmıştır. Gencal, çevrimiçi ortamda geçirilen sürenin bireylerin benlik algısı, özsaygı ve duygusal dayanıklılığı üzerindeki etkilerini açıklamıştır. “Ekranın Ötesinde Sen Varsın” başlıklı sunumunda, etkileşimlerin sadece bilgi paylaşımı değil, duygusal aktarım içerdiğini vurgulamıştır. Eğitimde sosyal karşılaştırma, onaylanma ihtiyacı, dijital bağımlılık ve “güzellik algısı” konuları örneklerle tartışılmış; “üç saniye kuralı” olarak adlandırılan farkındalık egzersizi uygulanmıştır. Katılımcılar, dijital mecralarda duygusal tetiklenmelere karşı kısa süreli duraksama ve düşünme alışkanlığı kazanarak psikolojik sınır farkındalığı geliştirmiştir. Atölye bölümünde katılımcılar “dijital sınır haritalarını” çizmiş, hangi platformlarda hangi paylaşımların onları rahatsız ettiğini belirlemiş ve kişisel dayanıklılık stratejileri geliştirmiştir.

Kazanımlar: Katılımcılar, dijital ortamlarda duygusal farkındalıklarını artırmış, psikolojik sınır koyma ve dijital strese karşı dayanıklılık becerisi kazanmıştır.

AKTİF YURTTAŞLIK VE DİJİTAL SORUMLULUK

Av. Mustafa Toğrul

Toğrul'un eğitimi, dijital çağda bireylerin hak ve sorumluluk bilincini geliştirmeye odaklanmıştır. Anayasa'daki Temel Hak ve Ödevler çerçevesinde dijital alana yansıyan haklar (internet erişim hakkı ifade özgürlüğü hakkı, bilgiye erişim ve paylaşma hakkı, gizlilik hakkı, kişisel verilerin korunması hakkı, dijital ortamda barışçıl toplanma ve örgütlenme hakkı) ele alınmıştır.

Toğrul, dijital hakların ihlalinin genellikle "görünmezlik algısından" kaynaklandığını belirtmiştir. İnternette yapılan her eylemin bir dijital ayak izi bıraktığını, hiçbir verinin tamamen silinmediğini ifade etmiştir. Katılımcılara, dijital ortamda sorumlu davranmanın yalnızca hukuki değil, aynı zamanda etik bir yükümlülük olduğu hatırlatılmıştır. Kazanımlar: Katılımcılar dijital haklar ve sorumluluklar konusunda farkındalık kazanmış; çevrimiçi davranışlarının yasal sonuçlarını değerlendirme becerisi edinmiştir.

FİKİR ATÖLYESİ: GENÇLER VE DİJİTAL YAŞAM

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Ramazan Yılmaz

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Ramazan Yılmaz, dijital dönüşümün hayatın tüm alanlarına etkisini ele alan interaktif bir fikir atölyesi yürütmüştür. Eğitimin temel sorusu "Dijital dönüşüm bir avantaj mı, dezavantaj mı?" şeklinde belirlenmiştir.

Yılmaz, dijitalleşmenin eğitimden sağlığa, ticaretten sosyal yaşama kadar tüm alanları dönüştürdüğünü; bu dönüşümün bireylere hem fırsatlar hem de riskler sunduğunu vurgulamıştır. Dijital yaşamın avantajları arasında bilgiye erişim, verimlilik, yaratıcılık ve bağlantı imkânları yer alırken; dezavantaj olarak yalnızlık, özgünlüğün kaybı, müstehcen içeriklerin yaygınlaşması ve dijital bağımlılık öne çıkmıştır.

Dijital bağımlılıkla mücadelede en önemli adımın zaman yönetimi olduğu vurgulanmış, katılımcılara "günlük izleme rotası" yöntemi tanıtılmıştır. Bu yöntemle bireylerin dijital ve gerçek yaşam arasında denge kurabilmeleri hedeflenmiştir.

Atölye kapsamında yapılan grup çalışmaları sonucunda katılımcılar, dijital yaşamın avantaj ve dezavantajlarını tartışmış; elde ettikleri bulguları kısa sunumlarla paylaşmıştır. Tartışmalarda en sık öne çıkan temalar; bilgi kirliliği, dikkat dağınıklığı, güzellik algısı, tüketim çılgınlığı, kişilik karmaşası, veri gizliliği, zorbalık, dijital bağımlılık, aile bağlarının zayıflaması ve toplumsal erozyon olmuştur.

Kazanımlar: Katılımcılar dijital dönüşümün çok boyutlu etkilerini analiz etme, avantaj ve riskleri eleştirel biçimde değerlendirme becerisi kazanmıştır.

DİJİTAL ORTAMDA KİŞİSEL SINIRLARIMIZI NASIL KORURUZ?

- **Gizlilik ayarlarını düzenlemek:** Paylaşımlarınızı kimlerin görebileceğini kontrol edin.
- **Kişisel bilgileri sınırlı paylaşmak:** Adres, telefon, konum gibi özel bilgileri herkese açık ortamlarda paylaşmaktan kaçının.
- **Şüpheli şifreler kullanmak:** Karmaşık ve tahmin edilmesi zor şifreler belirleyin, düzenli değiştirin.
- **İzinleri kontrol etmek:** Uygulamaların erişim izinlerini gözden geçirin.
- **Tanımadığınız kişilerle iletişimi sınırlamak:** Bilinmeyen kişilerden gelen mesaj ve bağlantılara dikkat edin.
- **Paylaşmadan önce düşünmek:** Fotoğraf, video veya yazı paylaşmadan önce güvenli olup olmadığını sorgulayın.
- **Dijital zorbalığa karşı durmak:** Rahatsız edici durumlarda ekran görüntüsü alın, engelleyin ve gerektiğinde şikâyet edin.

DİJİTAL OKURYAZARLIK NEDİR?

Dijital okuryazarlık, bireylerin dijital teknolojileri (bilgisayar, internet, akıllı cihazlar vb.) doğru, güvenli, eleştirel ve etkil bir şekilde kullanabilme becerisidir.

FAYDALARI NELERDİR?

- Dijital ortamların görünmeyen yüzü anlaşılır.
- Dijital ortamlardaki hak ve sorumluluklar fark edilir.
- Bilgi kirliliğinin önüne geçilir.
- Doğru, özgün ve güvenilir içerikler oluşturma becerisi kazandırır.
- Zorbalık ve nefret söylemi gibi olumsuz durumlara karşı nasıl korunulacağını öğretir ve farkındalık kazandırır.

SİBER ZORBALIĞIN DİĞER ZORBALIK TÜRLERİNDEN FARKI NEDİR?

ZORBALIK

- Genellikle fiziksel ortamlarda yüz yüze gerçekleşir.
- Zorbanın kimliği genellikle bellidir ve tespit edilebilir.
- Daha sınırlı bir kitle şahit olur.
- Zorbalığın gerçekleştiği ortandan uzak durulabilir.
- Kurban nadiren zorbaya dönüşebilir.

SİBER ZORBALIK

- İnternet ortamında çevrimiçi gerçekleşir.
- Zorba; sahte hesap veya anonim kimlik kullanabilir, bu da tespiti zorlaştırır.
- Sanjeler içinde geniş kitlelere ulaşabileceği için mağdurun itibarı daha geniş çevrelerde zedelenebilir.
- Zaman ve mekândan bağımsızdır.
- Kurban kolayca zorbaya dönüşebilir.

DİJİTAL ORTAMDA KİŞİSEL SINIRLARIMIZI NASIL KORURUZ?

- **Gizlilik ayarlarını düzenlemek:** Paylaşımlarınızı kimlerin görebileceğini kontrol edin.
- **Kişisel bilgileri sınırlı paylaşmak:** Adres, telefon, konum gibi özel bilgileri herkese açık ortamlarda paylaşmaktan kaçının.
- **Şüpheli şifreler kullanmak:** Karmaşık ve tahmin edilmesi zor şifreler belirleyin, düzenli değiştirin.
- **İzinleri kontrol etmek:** Uygulamaların erişim izinlerini gözden geçirin.
- **Tanımadığınız kişilerle iletişimi sınırlamak:** Bilinmeyen kişilerden gelen mesaj ve bağlantılara dikkat edin.
- **Paylaşmadan önce düşünmek:** Fotoğraf, video veya yazı paylaşmadan önce güvenli olup olmadığını sorgulayın.
- **Dijital zorbalığa karşı durmak:** Rahatsız edici durumlarda ekran görüntüsü alın, engelleyin ve gerektiğinde şikâyet edin.

KARAR ALICILARLA SÖYLEŞİ & TARTIŞMA

Katılımcılar, moderatör eşliğinde karar alıcılarla bir araya gelerek politika oluşturma süreçlerine doğrudan dahil olma fırsatı bulmuşlardır. Bu buluşmalar gençlerin karar mekanizmalarının nasıl işlediğini yerinde gözlemleyebilmeleri, fikirlerini ifade edebilmeleri ve önerilerini doğrudan iletebilmeleri açısından önemli bir deneyim sağlamıştır. Katılımcılar karar alıcıların bakış açılarını dinleyerek demokratik katılım ve aktif yurttaşlık bilincini güçlendirmişlerdir.

Bu oturumlar sırasında gençler, konuk karar alıcılarla birebir sohbet etme fırsatı bularak sürece ilişkin doğrudan deneyim kazanmışlardır. Katılımcılar medya, bilişim, siyaset ve akademi dünyasından uzman isimlerle bir araya gelmiş, dijitalleşme, medya etiği ve gençlerin dijital sorumlulukları üzerine kapsamlı tartışmalar yürütmüştür.

Böylece gençlerin sadece dijital farkındalık değil aynı zamanda dijital vatandaşlık bilincine sahip, katılımcı ve sorumluluk sahibi bireyler olarak gelişimlerine katkı sunmuştur.

Buluşmaya Katılan Konuklar:

Büşra Parker – İstanbul Milletvekili Dijital Mecralar Komisyon Ve Yapay Zeka Komisyonları Sözcüsü

- Geleneksel aile yapısı, dijital uçurum, sosyal medya kullanımı, bilgi kirliliği, yapay zekanın etik boyutları, çocuklarda güzellik algısı üzerine soruları cevaplamıştır.

Habertürk TV Genel Yayın Yönetmeni

- Sosyal medyanın etkileri, gençlerin medya tüketim alışkanlıkları, etik sorunlar, haber ve bilgi kirliliği üzerinde medya perspektifi üzerine soruları cevaplamıştır.

Cüneyt Fırat – Chetch Bilişim Şirketi Genel Müdürü

- Yapay zekanın meslekler üzerindeki etkisi, mesleki beceriler, teknolojinin günlük yaşama etkisi üzerine soruları cevaplamıştır.

Doç. Dr. Ekmel Geçer – Marmara Üniversitesi İnsan Ve Toplum Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi

- Yapay zekanın bilişsel etkileri, dijital okuryazarlık, sosyal medya ve dijital bağımlılık üzerine soruları cevaplamıştır.

Prof. Dr. Özcan Erkan Akgün – İbn Haldun Üniversitesi Rektör Yardımcısı Eğitim Bilimleri Dekanı

- Eğitimde hayat odaklı yaklaşım, gençlerin aktif bilinçlendirilmesi üzerine soruları cevaplamıştır.

FARKINDALIK KAMPANYA TASARIM ATÖLYESİ

Gülsüm Özkaya

Atölye kapsamında toplumsal farkındalık oluşturma süreçlerinde kampanya tasarımı üzerine uygulamalı bir eğitim gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, gruplar halinde çalışarak birer toplumsal sorun belirlemiş ve bu soruna çözüm üretecek kampanya tasarımları geliştirmişlerdir. Eğitim, “Kampanya neden tasarlanmalıdır?” ve “Nasıl tasarlanmalıdır?” soruları etrafında şekillenmiş ve katılımcıların hem düşünsel hem de pratik üretim süreçlerini desteklemiştir.

Gruplar, dijital zorluklarla mücadele, siber güvenlik veri gizliliği, çok kültürlü birlikte yaşam, gençler ve dijital yaşam, etik sosyal medya kullanımı, Erasmus fırsatları ve proje üretme, iletişim empati ve çatışma çözme, karar alıcılarla etkileşim, dijital güvenlik ve kişisel sınırlar başlıklı temalara bölünmüştür.

Atölye sonunda, kampanyaların toplumsal değişim yaratmadaki gücü üzerine genel bir değerlendirme yapılmış, katılımcıların ürettiği projeler grup sunumları hem sözlü hem de tasarım paylaşılmıştır.

KAPANIŞ TÖRENİ / AÇIK MİKROFON

Programın son gününde gerçekleştirilen kapanış töreninde, katılımcılar açık mikrofon oturumunda söz alarak kamp sürecine ilişkin deneyimlerini paylaşmışlardır. Gençler beş gün boyunca edindikleri bilgi, beceri ve kazanımları değerlendirerek hem bireysel hem de toplu öğrenme çıktılarını dile getirmişlerdir.

Törende yapılan değerlendirmelerde; dijital farkındalık, medya okuryazarlığı, aktif yurttaşlık, etik değerler ve proje üretimi konularında önemli kazanımlar elde edildiği vurgulanmıştır. Katılımcılar, kamp sürecinin kendilerine yeni vizyonlar kazandırdığını, dijital dünyanın fırsatlarını ve risklerini daha iyi değerlendirebildiklerini belirtmişlerdir.

Son bölümde mentorlar tarafından geri bildirimler alınmış, katılımcılardan gelecek projelere yönelik öneriler toplanmıştır. Böylece “SANALİTE: Dijital Yaşam Rehberi” projesinin eğitim ayağı katılımcıların aktif katkılarıyla sonlandırılmış ve sürdürülebilir etki yaratacak şekilde tamamlanmıştır.

METODOLOJİ VE EĞİTİM YAKLAŞIMLARI

Proje süreci gençlerin aktif katılımını ve üretken rolünü esas alan bir yapıda tasarlanmıştır. Eğitimlerde uygulamalı atölyeler, grup çalışmaları ve vaka analizleri kullanılarak katılımcıların öğrenme sürecine doğrudan dahil olmaları sağlanmıştır. Bu yöntem hem bireysel farkındalığı artırmış hem de ekip çalışması ve iletişim becerilerinin gelişmesine katkı sunmuştur.

Rol oyunları, dijital içerik üretimi, fikir atölyeleri ve simülasyon benzeri etkinliklerle deneyimsel öğrenme modeli uygulanmıştır. Katılımcılar teorik bilgiyi gerçek yaşam senaryolarında test ederek davranışsal düzeyde öğrenme çıktıları elde etmişlerdir. Gençlerin karar alıcılarla bir araya geldiği oturumlarda, politika geliştirme süreçlerine dair farkındalık kazandırılmıştır. Bu sayede katılımcılar, toplumsal sorunları karar verici bakış açısıyla analiz etme ve çözüm önerileri geliştirme becerisi kazanmışlardır.

Proje kapsamında geliştirilen rehberler, eğitim modülleri, kampanya planları ve video içerikler açık erişimli materyaller olarak hazırlanmıştır. Bu materyallerin benzer projelerde veya yerel eğitimlerde kullanılabilir olması, programın sürdürülebilirliğini desteklemiştir. Online kaynak havuzu ve dijital içerikler, eğitimin kalıcılığını artırmış ve erişilebilirliği desteklemiştir.

İzleme ve değerlendirme sürecinde ön test ve son test anketleri ile katılımcıların bilgi düzeyi, tutum ve davranış niyetleri ölçülmüştür. Hem sözel hem de yazılı alınan geri bildirimler aracılığıyla içerik memnuniyeti değerlendirilmiştir. Eğitimden gözlem formları ve bireysel değerlendirme raporları ile öğrenme süreci nitel olarak analiz edilmiştir.

BEKLENEN ÇIKTILAR VE ETKİLER

Eğitimlerde kullanılan katılımcı posterleri, sunumlar ve sosyal medya içeriklerinden oluşan somut çıktılar üretilmiştir.

Sosyal medya içerikleri, poster tasarımları ve kamu spotu önerilerinden oluşan yaygınlaştırma kampanya seti hazırlanmıştır.

Avrupa düzeyinde Erasmus+ ve AB Gençlik Diyalogu platformları aracılığıyla hazırlanmış olan bu proje çıktısı paylaşılmış olup ve benzer projelerin uygulanmasına katkı sağlanması beklenmektedir.

Proje çıktıları, gençlik merkezleri, STK'lar ve eğitim kurumlarıyla paylaşılmış ve onlar tarafından yaygınlaştırılmıştır.

Katılımcıların dijital güvenlik, etik paylaşım ve medya okuryazarlığı farkındalığı artırılmıştır.

Hem katılımcılar arasında hem de kurumlar arasında yeni iş birlikleri ve şehirler arası ağlar oluşturulmuştur.

Liderlik, iletişim ve proje geliştirme becerilerinde gözle görülür gelişim sağlanmıştır.

Karar alıcıların, proje sürecinde elde edilen veri ve önerileri politika üretim süreçlerine dahil edilmiştir.

YAYGINLAŞTIRMA VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Proje sonuçları, gençlerin yanı sıra yerel gençlik merkezleri, sivil toplum kuruluşları, okullar ve üniversitelerle paylaşılmakta; Erasmus+ ve Avrupa Gençlik Diyalogu platformları aracılığıyla yaygınlaştırılmaktadır.

Sosyal medya kampanyaları yoluyla dijital zorbalıkla mücadele ve etik sosyal medya kullanımı konularında toplumsal farkındalık artırılmaktadır.

Katılımcılar, sivil toplum kuruluşları ve gençlik grupları, proje kapsamında üretilen sosyal medya içeriklerinin paylaşımında aktif rol almaktadır.

Dijital zorbalık, gençlik çalışmaları ve dijital farkındalık alanlarında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarıyla iş birlikleri geliştirilmektedir.

Sivil toplum kuruluşları, proje sonuçlarının daha geniş kitlelere ulaşmasını ve farklı projelerde uygulanmasını desteklemektedir.

Projeye aktif katılan gençler, sosyal medya kampanyalarının yürütülmesinde ve dijital farkındalık çalışmalarında öncü rol üstlenmektedir.

Katılımcılar, kendi sosyal çevrelerinde dijital zorbalık ve etik sosyal medya kullanımı konularında farkındalık yaratmaya yönelik faaliyetler yürütmektedir.

Proje süresince üretilen dijital materyaller (videolar, infografikler, sunumlar) yaygınlaştırma çalışmalarında aktif olarak kullanılmaktadır.

Derneğin web sitesi ve sosyal medya hesapları üzerinden projenin dijital görünürlüğü düzenli olarak sağlanmaktadır.

Gelen talepler doğrultusunda gençlik merkezleri, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla atölye ve seminerler düzenlenmektedir.

Eğitim sürecinde kullanılan tüm materyaller, açık erişimli dijital kütüphane aracılığıyla paylaşılmaktadır.

Proje çıktıları, yeni hibe ve fon başvurularında referans ve temel kaynak olarak kullanılmaktadır.

POLİTİKA BAŞLIKLARI

Dijitalleşme, gençlerin kimlik inşasından toplumsal katılıma, iletişim biçimlerinden ruh sağlığına kadar yaşamın tüm alanlarını derinden etkilemektedir. Türkiye’de genç nüfusun dijital araçlara erişimi yüksek olmakla birlikte; etik kullanım, siber güvenlik, dijital zorbalık, medya okuryazarlığı ve aktif yurttaşlık alanlarında bütüncül ve sürdürülebilir bir politika yaklaşımına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu politika öneri raporu; SANALİTE Dijital Yaşam Rehberi Projesi kapsamında yürütülen eğitimler, atölyeler ve gençlik çalışmaları çıktılarından hareketle hazırlanmıştır. Rapor, gençleri yalnızca “korunması gereken bir grup” olarak değil, dijital yaşamın aktif ve sorumlu öznesi olarak ele alan stratejik bir yaklaşım sunmaktadır.

GENÇLER, DİJİTAL YAŞAM VE MEDYA ETİĞİ

Sorun

Türkiye’de gençler dijital medya ekosisteminin en yoğun kullanıcıları olmalarına rağmen, medya etiği, içerik doğrulama ve sorumlu paylaşım konularında yeterli yapısal destekten yoksundur. Sosyal medya platformlarında algoritmik yönlendirme, sponsorlu içeriklerin açık biçimde ayrıştırılamaması ve etik dışı içerik üretimi; gençlerin doğru bilgiye erişimini ve sağlıklı dijital katılımını zorlaştırmaktadır. Bu durum gençlerin medya okuryazarlığı düzeyini düşürmekte ve kamusal tartışma kültürünü zayıflatmaktadır.

Değerlendirme

Medya etiği yalnızca profesyonellerin değil dijital ortamda içerik üreten ve paylaşan tüm yurttaşların sorumluluğudur. Gençler artık pasif medya tüketicisi değil; aktif içerik üreticileridir. Bu nedenle etik ilkelerin erken yaşta, deneyim temelli ve aktif katılımı kazandırılması stratejik önem taşımaktadır. Proje kapsamında yürütülen eğitim ve karar alıcılarla buluşma süreçleri, gençlerin etik farkındalık geliştirdiğinde kamusal sorumluluk bilincinin güçlendiğini göstermiştir.

Çözüm Önerileri

Gençler için Medya Etiği Rehberi

Gençlerin dijital ortamda içerik üretimi ve paylaşımına yönelik, açık ve anlaşılır bir “Gençlik Medya Etiği Rehberi” hazırlanmalıdır. Bu rehber; kamu kurumları, üniversiteler ve STK’ların iş birliğiyle geliştirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.

Etik Sosyal Medya Atölyeleri

Yerel yönetimler ve gençlik merkezleri aracılığıyla, etik sosyal medya kullanımı, reklam-haber ayrımı ve dijital sorumluluk temalı uygulamalı atölyeler düzenlenmelidir.

SİBER GÜVENLİK, DİJİTAL ZORBALIĞI ÖNLEME VE GÜVENLİ ALANLAR

Sorun

Gençler dijital ortamlarda siber zorbalık, veri güvenliği ihlalleri ve çevrimiçi taciz gibi risklerle sıklıkla karşı karşıya kalmaktadır. Mevcut mekanizmalar çoğu zaman reaktif kalmakta, gençlerin kendilerini güvende hissedecekleri önleyici ve destekleyici yapılar yeterince gelişmemektedir.

Değerlendirme

Siber güvenlik yalnızca teknik bir mesele değil; psikososyal, hukuki ve eğitsel boyutları olan çok katmanlı bir alandır. Gençlerin dijital dünyada karşılaştıkları risklerle baş edebilme kapasitesi, empati temelli iletişim ve çatışma çözme becerileriyle doğrudan ilişkilidir. Proje sürecinde gerçekleştirilen etkileşimli çalışmalar, gençlerin güvenli dijital alanlara ihtiyaç duyduğunu açıkça ortaya koymuştur.

Çözüm Önerileri

Gençlik Odaklı Siber Güvenlik Eğitimleri

Siber güvenlik, kişisel veri koruma ve dijital mahremiyet konularında gençlere yönelik modüler eğitim programları geliştirilmelidir.

Dijital Zorbalıkla Mücadele Mekanizmaları

Okullar, üniversiteler ve yerel yönetimler bünyesinde kolay erişilebilir Dijital Zorbalıkla Mücadele Destek başvuru ve destek hatları kurulmalıdır.

Empati ve Dijital İletişim Becerileri

Dijital iletişimde empati, öfke yönetimi ve çatışma çözme becerilerini güçlendiren eğitimler yaygınlaştırılmalıdır.

EMPATİ, DİJİTAL İLETİŞİM VE ÇATIŞMA ÇÖZME BECERİLERİ

Sorun

Dijital platformlar, iletişimi hızlandırırken yüz yüze etkileşimin sunduğu duygusal ipuçlarını büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Bu durum, özellikle gençler arasında empati becerilerinin zayıflamasına, yanlış anlaşılmanın artmasına ve dijital ortamlarda kutuplaşmanın derinleşmesine yol açmaktadır. Sosyal medya ve çevrimiçi iletişim kanallarında kullanılan dilin sertleşmesi; hakaret, dışlayıcı söylem ve çatışmacı tutumların normalleşmesine neden olmaktadır.

Gençler, dijital ortamlarda yaşanan anlaşmazlıkları yönetme, farklı görüşlere saygı gösterme ve yapıcı iletişim kurma konusunda yeterli donanıma sahip değildir. Bu eksiklik, dijital zorbalık vakalarının artmasına, çevrimiçi çatışmaların gerçek hayata taşmasına ve toplumsal uyumun zedelenmesine yol açmaktadır.

Değerlendirme

Empati, dijital yurttaşlığın temel yapı taşlarından biridir. Dijital iletişimde empati eksikliği; bireylerin karşı tarafı “anonim” veya “uzak” algılamasına, sorumluluk duygusunun zayıflamasına ve saldırgan davranışların meşrulaşmasına neden olmaktadır. Çatışma çözme becerileri ise yalnızca bireysel iletişim için değil, demokratik katılım ve toplumsal barış açısından da kritik öneme sahiptir.

SANALİTE: Dijital Yaşam Rehberi Projesi kapsamında yürütülen uygulamalı grup çalışmaları, rol oyunları ve tartışma atölyeleri; gençlerin empati ve çatışma çözme becerilerini deneyimsel öğrenme yoluyla kazandıklarında dijital ortamlarda daha sorumlu, ölçülü ve yapıcı davrandıklarını ortaya koymuştur. Gençler, farklı bakış açılarını anlama, duyguları tanıma ve dijital dilin etkilerini fark etme konusunda belirgin bir farkındalık geliştirmiştir.

Bu bulgular, empati ve dijital iletişim becerilerinin yalnızca teorik bilgiyle

Çözüm Önerileri

Dijital Empati ve İletişim Atölyeleri

Dijital empati, etkili iletişim ve çatışma çözme odaklı atölyeler; gençlik merkezleri, okullar ve üniversitelerde yürütülen gençlik programlarının standart bileşeni haline getirilmelidir. Bu atölyeler; Rol oyunları, Vaka analizleri, Dijital senaryo çalışmaları gibi yöntemlerle desteklenmelidir.

Dijital Çatışma Çözme Rehberleri

Gençlerin çevrimiçi tartışma, kriz ve anlaşmazlık anlarında yapıcı dil kullanmalarını destekleyen, somut örnekler içeren rehberler hazırlanmalıdır. Bu rehberler; sosyal medya kullanımı, grup sohbetleri ve oyun içi iletişim gibi farklı dijital alanları kapsamalıdır.

Eğitici Eğitimi ve Genç Kolaylaştırıcılar

Empati ve dijital iletişim alanında eğitilmiş genç kolaylaştırıcılar yetiştirilerek akran temelli öğrenme modelleri yaygınlaştırılmalıdır. Bu yaklaşım, gençlerin birbirlerinden öğrenmesini ve kazanımların sürdürülebilirliğini artıracaktır.

Yerel ve Ulusal Düzeyde Entegrasyon

Empati ve çatışma çözme temelli dijital beceriler; ulusal gençlik politikalarına, yerel yönetimlerin gençlik stratejilerine ve sivil toplum programlarına entegre edilmelidir.

FARKINDALIK KAMPANYALARI VE TOPLUMSAL ETKİ

Sorun

Türkiye’de dijital yaşamın gençler üzerindeki psikolojik, sosyal ve yurttaşlık boyutlu etkilerine yönelik farkındalık çalışmaları büyük ölçüde parçalı, kısa vadeli ve proje süresiyle sınırlı kalmaktadır. Yürütülen kampanyalar çoğu zaman tek yönlü iletişime dayanmakta; gençlerin gündelik dijital deneyimleri, dili ve etkileşim biçimleriyle yeterince bağ kuramamaktadır. Bu durum, mesajların kalıcı davranış değişikliği yaratmasını ve toplumsal etkiye dönüşmesini zorlaştırmaktadır.

Ayrıca farkındalık kampanyalarının büyük bölümü sistematik bir izleme-değerlendirme mekanizmasından yoksundur. Kampanyaların erişim, etkileşim ve davranış değişikliği üzerindeki etkileri ölçülemediği için politika yapım süreçlerine anlamlı veri sağlanamamaktadır.

Değerlendirme

Etkili farkındalık kampanyaları; gençleri yalnızca hedef kitle olarak değil, tasarım ve uygulama sürecinin aktif öznesi olarak konumlandırmalıdır. SANALİTE Projesi kapsamında gerçekleştirilen kampanya tasarım atölyeleri, gençlerin dijital güvenlik, medya etiği ve aktif yurttaşlık gibi konularda yaratıcı, sahaya uygun ve çözüm odaklı içerikler üretebildiğini göstermiştir. Bu yaklaşım, kampanyaların sahiplenilmesini ve etki gücünü artırmaktadır.

Çözüm Önerileri

Gençler Tarafından Tasarlanan Kampanyalar

Dijital güvenlik, medya etiği, dijital empati ve aktif yurttaşlık temalı farkındalık kampanyaları; gençlerin doğrudan katılımıyla, akran temelli yaklaşımlar kullanılarak tasarlanmalıdır. Bu kapsamda:

- Gençlerin içerik üreticisi olduğu video, podcast, dijital hikâye ve görsel kampanya formatları teşvik edilmelidir.
- Kampanya süreçleri, gençlerin kendi topluluklarında uygulayabileceği mikro kampanya modelleri ile desteklenmelidir.
- Ulusal düzeyde başarılı kampanya örnekleri için Gençlik Dijital Etki Ödülleri gibi teşvik mekanizmaları oluşturulabilir.

Kamu – STK – Gençlik İş Birliği Modelleri

Farkındalık kampanyaları; kamu kurumları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve gençlik gruplarının ortaklığıyla hayata geçirilmelidir. Bu iş birliği:

- Kamu spotları,
- Yerel ve bölgesel etkinlikler,
- Dijital platformlara özgü yaratıcı içerikler

üzerinden çok katmanlı bir iletişim stratejisi oluşturmalıdır.

Etki Odaklı Ölçme ve Değerlendirme Mekanizmaları

Farkındalık kampanyalarının toplumsal etkisi; yalnızca erişim sayılarıyla değil, davranış değişikliği, tutum dönüşümü ve katılım düzeyi üzerinden değerlendirilmelidir. Bu doğrultuda:

- Ön-test / son-test anketleri,
- Dijital etkileşim analizleri,
- Nitel geri bildirim ve odak grup çalışmaları

gibi araçlar standart hale getirilmelidir.

Elde edilen veriler, gençlik ve dijital yaşam politikalarının geliştirilmesinde kanıta dayalı karar alma süreçlerine girdi sağlamalıdır.

Süreklilik ve Yaygınlaştırma

Başarılı farkındalık kampanyalarının proje bitiminde sona ermemesi için:

- Kampanya içerikleri açık erişimli dijital arşivlerde yayımlanmalı,
- Eğitim programları ve gençlik çalışmalarına entegre edilmelidir.
- AB programları ve ulusal fonlarla çok yıllık kampanya döngüleri desteklenmelidir.

KURUMSAL KOORDİNASYON VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Sorun

Türkiye’de gençlik ve dijital yaşam alanında yürütülen çalışmalar; kamu kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları tarafından çoğunlukla parçalı, kısa vadeli ve proje bazlı biçimde yürütülmektedir. Kurumlar arası eşgüdümün sınırlı olması, iyi uygulamaların yaygınlaştırılamamasına ve kaynakların etkin kullanılmamasına yol açmaktadır. Aynı alanda benzer içeriklerin tekrar edilmesi, ölçme–değerlendirme mekanizmalarının zayıf kalması ve proje çıktılarının sürdürülebilir politikalara dönüşmemesi önemli bir yapısal sorundur.

Bu parçalı yapı, özellikle gençlere yönelik dijital yaşam, etik, güvenlik ve katılım temelli çalışmaların ulusal ölçekte tutarlı ve uzun vadeli etki üretmesini zorlaştırmaktadır.

Değerlendirme

Gençlik ve dijital yaşam politikaları, doğası gereği çok paydaşlı bir yönetim yaklaşımı gerektirmektedir. Eğitim, güvenlik, iletişim, sosyal politika ve yerel yönetim alanlarının kesişiminde yer alan bu başlık, tek bir kurumun sorumluluğunda ele alınamayacak kadar kapsamlıdır. Uluslararası iyi uygulamalar; merkezi koordinasyon mekanizmaları, açık rol dağılımı ve sürdürülebilir finansman modelleri sayesinde gençlik politikalarının kalıcı etki yarattığını göstermektedir.

SANALİTE: Dijital Yaşam Rehberi Projesi kapsamında elde edilen deneyimler; kamu, akademi ve sivil toplum iş birliğinin güçlendirildiği durumlarda eğitim içeriklerinin daha etkili uygulandığını, katılımcıların kazanımlarının daha uzun süre korunduğunu ortaya koymuştur. Proje temelli yaklaşımlar, ancak kurumsal yapılar ve ortak standartlarla desteklendiğinde politika üretme

Çözüm Önerileri

Gençlik ve Dijital Yaşam Politika Koordinasyon Mekanizması

Gençlik ve dijital yaşam alanında çalışan kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler ve STK’ların temsil edildiği çok paydaşlı bir koordinasyon mekanizması kurulmalıdır. Bu yapı; ulusal öncelikleri belirlemeli, iyi uygulamaları tek bir havuzda toplamalı ve yıllık politika izleme raporu yayımlamalıdır. Ürettiği çıktılar bağlayıcı değil, rehber ve referans niteliğinde olmalıdır.

Ortak Uygulama ve Eğitim Rehberleri

Yerel yönetimler ve STK’lar için dijital yaşam, etik, siber güvenlik ve gençlik katılımına yönelik modüler uygulama rehberleri hazırlanmalıdır. Rehberler; örnek program tasarımları, hazır eğitim içerikleri ve tek tip etki ölçüm araçları içermelidir.

Sürdürülebilir Finansman Modelleri

AB fonları, ulusal programlar ve yerel bütçeleri birleştiren çok yıllık ve eş finansmanlı destek mekanizmaları oluşturulmalıdır. Başarılı projelerin ölçeklenmesi için tekrar başvurulabilir destek hatları tanımlanmalıdır.

Dijital Bilgi ve Deneyim Paylaşım Platformu

Gençlik ve dijital yaşam alanındaki projeler, eğitim materyalleri ve etki verilerinin toplandığı açık erişimli ulusal bir dijital platform kurulmalıdır. Platform, politika yapıcılar için güncel veri ve iyi uygulama kaynağı olarak kullanılmalıdır.

SONUÇ

SANALİTE: Dijital Yaşam Rehberi Projesi, gençlerin dijital yaşam becerilerini güçlendiren, etik, güvenlik ve bilinçli medya kullanımı odaklı kapsamlı bir eğitim modeli ortaya koymuştur. Program, bireysel farkındalığı artırmanın yanı sıra kurumlar arası iş birliği ve toplumsal bilinç oluşturma açısından da örnek teşkil etmiştir.

Proje süresince gerçekleştirilen atölyeler, eğitim oturumları ve karar alıcı buluşmaları sayesinde katılımcılar yalnızca dijital beceriler kazanmakla kalmamış, aynı zamanda aktif yurttaşlık, liderlik ve toplumsal sorumluluk bilinci edinmiştir. Proje süresince katılımcılar, bilgiyi edinmenin ötesinde kendi dijital davranışlarını gözden geçirme ve dönüştürme fırsatı bulmuştur. Karar alıcılarla etkileşim oturumları ve uygulamalı atölyeler, projenin etkisini güçlendirmiştir.

Katılımcıların dijital güvenlik ve etik farkındalık düzeyinde belirgin artış sağlanmıştır. Katılımcılar arasındaki iş birliği ağları güçlenmiş ve sürdürülebilir farkındalık kampanyaları için ortaklıklar kurulmuştur.

Bu sonuçlar, projenin yalnızca bir kamp süreciyle sınırlı kalmadığını, uzun vadeli dijital okuryazarlık kültürüne katkı sağlayan bir model oluşturduğunu göstermektedir.

Proje, bireysel farkındalık yaratmanın yanı sıra kurumsal kapasite oluşturmuş ve sürdürülebilir yaygınlaştırma için somut adımlar atılmıştır.

Sanalite Projesi'nin saha çıktıları göstermiştir ki:

- Gençler dijital farkındalık kazandıkça, toplumsal dayanıklılık artmaktadır.
- Empati, etik ve aktif yurttaşlık değerleri dijital ortamda barışçıl etkileşim kültürünü güçlendirmektedir.
- Devlet, sivil toplum ve özel sektör el ele verdiği dijital yaşam, risk değil fırsat alanına dönüşmektedir.

Bu politika önerisi, Türkiye'nin dijital geleceğinde gençlerin yalnızca kullanıcı değil; değer üreten, farkındalıklı ve sorumlu dijital yurttaşlar olabilmesi için ortak bir çağrıdır.

Dijital çağın güçlü Türkiye'si, etik düşünen, bilinçli paylaşılan, empatiyle iletişim kuran gençlerle mümkün olacaktır.

